

137.

Ὀλίγα ὁ ἄνθρωπος λαλεῖ, ὅταν ἡ ματαιότης δὲν διανοίγη τὸ στόμα αὐτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μαθητὴς ἀνεγίνωσκεν ἐν γαλλικῷ τινι βιβλίῳ τὴν φράσιν ταύτην: *La rigueur du taon* (πρῶτον) *est très-vénimeuse.*

— Πρόφερε *ta-hon*, τῷ εἶπεν ὁ διδάσκαλος, καὶ ὄχι *ton*.

Ὁ μαθητὴς ὑπήκουσεν. Ἄλλὰ μετὰ τινος στιγμῆς:

— Διδάσκαλε, εἶπε, νὰ ἀναγνώσω καὶ τὰς σημειώσεις αἱ ὁποῖαι εἶνε εἰς τὸ τέλος τῆς σελίδος;

— Ναί, παιδί μου, ἂν εἶνε ὠφέλιμοι.

— «Σημειώσεις», ἐξηκολούθησεν ὁ πονηρὸς μαθητὴς, «πρέπει νὰ προσφέρωμεν *ton* καὶ οὐχὶ *ta-hon*, ὡς διδάσκουσιν ἀμαθεῖς τινες.»

ΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ὑπάρχουσι δύο εἰδῶν πτωχεῖαι. Ἡ πτωχεῖα ἡ ἀγνωστος, ἡ ὑπερήφανος, ἡ ποιητικὴ, τὴν ὁποίαν ἀνέχεται ἡ φαντασία ἡμῶν ἐν μέσῳ ἐρήμων καὶ δασῶν, καὶ ἡ ἀληθὴς, ἡ ἐπιφέρουσα ἀνάγκας, ταπεινώσων, στέρησιν ἀνεξαρτησίας, ἡ πικρὰ ἐκείνη πτωχεῖα τοῦ ἐκπεσόντος πλουσίου, ἡ μαυροφορεμένη καὶ κρύπτουσα τὰς γυνῆς χεῖράς της ὅταν διαβαίνουσιν οἱ παλαιοὶ τῆς φίλοι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ ἄγγλος δημοσιολόγος Χάρρισων ἀνεγνώ εσχάτως ἐν Λονδίῳ, ἐνώπιον σπουδαίου ἀκροατηρίου, διατριβὴν «περὶ καταχρήσεως βιβλίων». Ἡ πρὸς τὸ φιλόκαινον ὄρηξί, εἶπεν, ἔλαβεν ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις τηλικαύτην ἐπίτασιν, ὥστε, ἐν ταῖς μεγάλας πόλεσιν ἰδίως, τὸ δημόσιον ἀπατεῖ καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν νὰ θεάται μὲν νέα δράματα ἐν τοῖς θεάτροις, νὰ ἀναγινώσκῃ δὲ νέα μυθιστορήματα καὶ ἐπιφυλλίδας. Ἄλλ' ἐπειδὴ γαλεπὰ μὲν τὰ καλὰ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, τὰ δὲ ἐν βραχεῖ χρόνῳ κυοφορούμενα εἶνε καὶ ἐφήμερα, πλεονάζει μὲν ἡ λεγομένη ἐλαφρὰ φιλολογία, φθεῖρεται ἡ φιλοκαλία, νεκροῦται δὲ ὁ ἔρωσ περὶ τὰ γενναῖα, τὰ σπουδαῖα, τὰ καὶ τὰ ἀληθῶς ὠφέλιμα. Ἀπὸ 300 ἐτῶν οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπληθύνθησαν τὰ βιβλία, οὐδέποτε ἄλλοτε κατέστη δυσχερεστέρα ἡ εὑρεσις ἀγαθῶν καὶ ἀξίων ἀναγνώσεως πονημάτων ἢ ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς καθ' ἡμᾶς. Πόσοι ὑπάρχουσιν, ἐπιστάμενοι μὲν τὰς καθ' ἡμέραν δημοσιευόμενας ἀδολέσχους καὶ νοῦ κενὰς διατριβάς, ἀγνοοῦντες δὲ ἴσως καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα τῶν κλασικῶν συγγραφέων τοῦ ἔθνους των! Ἀναπτύξας διὰ μακροτέρων ὁ Χάρρισων τὴν ῥήτραν «ἀληθὴς ἀπόλαυσις εἶνε τὰ σπου-

δαῖα», ἐπέρανε τὸν λόγον παρατηρήσας, ὅτι ἡ μόνη ἀνάγνωσις, εἰς ἣν ὀφείλει ἕκαστος νὰ ἐπασχολῆται, εἶνε οἱ κλασικοὶ τοῦ ἔθνους του συγγραφεῖς καὶ ἄλλα 100-200 ἐκλεκτὰ βιβλία τῆς ποιήσεως, τῆς ἱστορίας, τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς θρησκείας.

Ἐξ ἀξιολόγου διατριβῆς τοῦ κ. Θ. Ν. Φιλαδελφέως, δημοσιευθεῖσης ἐν τῇ «Στοᾷ» ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ Ἀθήναι ἐν ἔτει 1878», ἀποσπῶ τὰ ἐπόμενα: «Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀτμοῦ καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ναυτιλίαν, αἱ περιηγήσεις ἀπώλεσαν τὴν ποιητικὴν αὐτῶν ὄψιν, ἔλειψαν τὰ ἔκτακτα συμβάντα, καὶ ἰδοὺ τὸ ὠρολόγιον κανονίζει τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὴν ἀφίξιν, τὸ δὲ ἀτμόμετρον ἐρίζει τὴν σπουδὴν ἢ τὴν βραδύτητα τοῦ πλοῦ. Ἄλλοτε ὁ ἀπόπλους ἐγίνετο οὐρίου μόνον ἀνέμου πνέοντος, ἐνῶ σήμερον καὶ τοῦ ἀνέμου αὐτοῦ ἡ ἐπιρροὴ ἡλαττώθη καὶ φυσᾷ ἢ δὲν φυσᾷ ἀδιάφορον, ὁ πλοίαρχος συρίζει, ἀνασύρεται ἢ ἀγκυρα καὶ τὸ Πανελλήνιον ἢ τὸ Βυζάντιον ὡς εὐπειθὴς ὄνος κύπτει τὰ ὦτα καὶ ἀρχίζει τὸν δρόμον. Ὁ Ὀδυσσεὺς δέκα ἔτι περιεπλανᾷτο ταλαιπωρούμενος ἐπὶ τῶν κυμάτων ἕωσπου ἔφθασεν ἐν τῆς Τροίας εἰς τὴν Ἰθάκην, ἀλλὰ τὰ δεκαετῆ βᾶσανα τοῦ παλαιοῦ Σεβᾶχ θαλασσινοῦ ἐγέννησαν τὸ ἀριστον τῶν ποιητικῶν ἔργων, ἐνέπνευσαν εἰς τὸν Ὀμηρον τὴν Ὀδύσειαν. Θὰ ἐγίνετο Ὀδύσεια ἐὰν ὑπῆρχον ἔκπαλαι τὰ κατηραμένα ἀτμοκίνητα; βεβαίως ὄχι, διότι ποῦ καιρὸς; τὸ ταξιδίον θὰ ἐτελείωνεν ἐντὸς 43 ὥρῶν καὶ ἐντὸς ἴσου χρόνου ἢ πιστὴ Πηνελόπη θὰ ἠσπάζετο τὸν πολύτροπον Ὀδυσσεᾶ πρὶν τὸ μυρισθῆ καὶ ὁ Ὀμηρος ὅτι ἐτελείωσεν ἡ ἐκστρατεία τῆς Τρωάδος καὶ τονίσῃ τὴν λύραν του. Ὁ ἄμουσος ἀτμὸς τὰ πάντα κατέστρεψεν. Εἰρήσῃω ὅμως ἐν παρόδῳ ὅτι ἡ βασίλισσα τῆς Ἰθάκης ἐκτὸς τῆς παραδειγματικῆς πίστεως εἶχε καὶ τὸ προτέρημα μεγάλῃς ἀνοχῆς, διότι φανείται ὅτι ὁ πονηρὸς ἐκεῖνος Ὀδυσσεὺς δὲν δυσχερεστοῖτο παρατείνων τὴν διαμονὴν του ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς ὠραίας ἐρμηϊτίδος. Ἄλλ' εἶχε τοῦλάχιστον ἐκεῖνος προφάσεις ἐτοίμους καὶ ἐπιχειρήματα ἀκαταμάχητα, τὴν ἰδιοτροπίαν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων τὴν ὀρυμνίαν καὶ τοῦ Ποσειδῶνος τὴν ἀμείλικτον καταφορᾶν, ἐνῶ σήμερον αἱ προφάσεις δὲν ἔχουν πέρασιν, διότι αἱ σύζυγοι γνωρίζουσιν ἀρκούντως τὰ δρομολόγια τῶν ἀτμοπλοικῶν ἐταιριῶν, δυστυχῶς δὲ πυρκαϊαὶ καὶ ἐκροχῆσις λεβήτων καὶ νυκτεριναὶ συρράξεις σπανιώτατα συμβαίνουσιν, ἂν δὲ συμβῶσι διακωδωνίζονται πάραυτα διὰ τῶν τηλεγράφων καὶ τῶν ἐφημερίδων. Ἐπειτα ὁ περιηγητὴς τοῦ παλαιοῦ καιροῦ εἶχε τόσα καὶ τόσα νὰ διηγηθῇ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του παρὰ τὴν ἔξιαν καθήμενος καὶ περιστοιχοῦμενος ἀπὸ τῆν ἐν καιρῷ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἀπουσίας αὐξήθειαν οἰκογενειᾶν του· πε-

ριέγραφε τόπους άγνώστους, ανθρώπους άλλο-
κότους, έθιμα μυθώδη, έπεισόδια τρομερά, ώστε
οί άκούοντες έμενον με τὸ στόμα κεχνηδός και έ-
θαύμαζον και έπεκρότουν και έδάκρουν και έ-
γέλων. 'Αλλ' ὁ κατηραμένος άτμός κατέστρεψε
και τήν ποιήσιν και τὸν πεδὸν λόγον, και τώρα
άν δέν ἦσαι Λίβιγκστων ἢ Στάνλεϋ δέν έχεις τί
νά διηγηθῆς. Τὸ άροκτῆριον δέν άρκεῖται πλέον
με τήν Εὐρώπην, και ὅταν σὺ διηγῆσαι τί εἶδες
εἰς τήν Ἰταλίαν, τήν Γαλλίαν ἢ τήν Γερμανίαν,
έκεινο κοιμάται ὑπὸν βαθύν. Καί τρώντι, τὰ
ταξείδια αὐτὰ κατήντησαν άπλοῦς περίπατος·
σοί έπέροχεται σήμερα ιδέα νά ὑπάγῃς εἰς τήν
'Αγγλίαν; μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας δύνασαι νά
διηγηθῆς ὅτι εἶδες τὸν Βίκονσφιλδ, τὸ κρυστάλ-
λινον παλάτιον και τήν πυκνήν δμίχλην τοῦ
Λονδίνου ὑπὸ τήν ὁποίαν τὰ τέκνα τῆς 'Αλβιῶ-
νος κρύπτουσι τὸ έρύθημα τῆς αἰσχύνης, ὑπερα-
ρασπιζόμενα τοὺς Κιρκασίους και άγοράζοντα
τοὺς Κυπρίους.»

«Ὡς ὑπάρχει ζήτημα θρησκευτικόν, ζή-
τημα κοινωνικόν, ζήτημα ανατολικόν κλπ.
κλπ., οὕτως ὑπάρχει και ζήτημα μυστακικόν!
Πρὸ τετραμηνίας μόλις ὁ διοικητής τῆς γαλ-
λικῆς Τραπεζῆς άπηγόρευσεν εἰς τοὺς εἰσπρά-
κτορας αὐτῆς τὸ μυστακοφορεῖν.

Περίεργοι δέ εἶνε αἱ διάφοροι έκδοθεῖσαι ἐν
Γαλλίᾳ διατάξεις περὶ τοῦ καλλίστου τούτου
άνδρικοῦ κοσμηματος.

Ἡ πρώτη τοιαύτη διάταξις, έκδοθεῖσα τῷ
1792, άπηγόρευεν εἰς τοὺς στρατιώτας νά κη-
ρώνωσι τὸν μύστακα και νά λεπτύνωσι τὰς ά-
κρας αὐτοῦ ἢ, κοινότερον και σαφέστερον εἰπεῖν,
νά τον στρίβωσι.

Τὸ αὐτὸ ἔτος έτέρα διάταξις επέτρεπε τὸ μυ-
στακοφορεῖν εἰς μόνους τοὺς γρεναδιέρους, έπειτα
δὲ εἰς άπαν τὸ ἵππικόν, πλὴν τῶν δραγόνων.

Τῷ 1822 δι' έγκυκλίου τοῦ ἐπὶ τῶν στρα-
τιωτικῶν ὑπουργείου συνεχωρεῖτο ὁ μύσταξ εἰς
τὸ πεζικόν, τοὺς γρεναδιέρους, τοὺς καραβινο-
φόρους και τοὺς εὐζώνους και εἰς πάντας πάν-
των τῶν ὄπλων τοὺς αξιωματικούς.

Τῷ 1832 έτέρα έγκύκλιος επέβαλεν ὡς ὑπο-
χρέωσιν εἰς πάντα στρατιωτικόν τὸ μυστακο-
φορεῖν.

Ἐν δὲ τῷ πολεμικῷ ναυτικῷ ὁ μύσταξ άπα-
γορεύεται ρητῶς εἰς πάντα ναυτικόν. 'Αλλ' ὁ λό-
γος τῆς άπαγορεύσεως ταύτης εἶνε ὅλως χάριν
τῆς υγιείας. Διότι ἐν τῇ θαλάσῃ ἡ άφανῆς σχε-
δὸν άλμυρὰ άχνη έπικολλάται ἰσχυρῶς ἐπὶ τῶν
τριχῶν τοῦ γενείου και γίνεται αἰτία ραγάδων
και έξεκλώσεων· πρὸς άποφυγὴν δὲ τῶν δυσαρέ-
στων τούτων ζυρίζεται τὸ τρίχωμα τοῦ άνω
χειλούς.

Και ταῦτα μὲν καθόλου περὶ τοῦ κατὰ γῆν
και τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ. Ἡ δὲ Δικαιο-
σύνη κατ' οὐδένα λόγον θέλει νά ἰδῇ νῦν τοὺς

έαυτῆς θεράποντας μυστακοφοροῦντας. Καί οἱ
δικασταὶ άδύνατον εἶνε νά επιτρέψωσιν εἰς δι-
κηγόρον νά άγορεύσῃ ἐάν κοσμηται τὸ χειλός
του ὑπὸ μύστακος, μάλιστα δὲ θά τῷ συστήσωσι
νά ἐμφανίζεταί εἰς αὐτοὺς άλλοτε κοσμιώτερον.
'Αλλ' οὐδεμία περὶ τούτου ρητὴ άπαγορεύσεως ὑ-
πάρχει ἐν τῷ διατάγματι τῷ κανονίζοντι τὰ
τῆς στολῆς τῶν δικηγόρων ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
δι' ὃ και πάντες οἱ δικασταὶ και δικηγόροι τῶν
παλαιότερων χρόνων εἶχον μύστακα, ὡς γίνεται
δῆλον ἐκ τῶν εἰκόνων αὐτῶν.

Καί ὁ γαλλικὸς κληρὸς εἶνε νῦν άμύστακος.
'Αρχαιότερον ὅμως ἐπὶ 'Ρισχελιέως και Μαζα-
ρίνου οἱ ἱερεῖς εἶχον τὸ βασιλικόν λεγόμενον ὑ-
ποχειλίον (la royale), ὡς οἱ αὐλικοί, και μέχρι
τοῦ 1789 πᾶς ὄπως οὖν φιλάρεσκος και γυναι-
κάρεσκος άββάς εἶχε μύστακα, ὃ περιποιεῖτο
άλειψων αὐτὸν διὰ μυρταλοφῶν και καταπάσσων
διὰ παιπάλης λευκῆς.

Τοῦ κανόνος δὲ τούτου ἐξαίρουσιν οἱ ἐν ταῖς
άποικίαις ἱερεῖς, οἱ στρατιωτικοί, οἱ τῶν φυλα-
κῶν κλπ., οἵτινες ἔχουσιν οὐ μόνον μύστακα,
άλλα και ὄλην τήν γενειάδα.

Τέλος ὑπάρχει και έτέρα τις τάξις ανθρώπων
άμυστάκων, τουτέστιν οἱ ὑπηρεταὶ τῶν καφε-
νείων και τῶν ξενοδοχείων. Καθόλου δὲ οὐδεὶς
ὑπηρετῆς πλουσίας οἰκίας ἔχει μύστακα.

«Τῇ 23 'Απριλίου έκβάλλουσιν ἐν πομπῇ
κατ' ἔτος, ἐν Κωνσταντινουπόλει, τοὺς αυτοκρα-
τορικοὺς ἵππους, ἵνα βρασιχῶσιν τήν γλόβην εἰς
τὰ έκτεταμένα λιβάδια. Πρὸς άποφυγὴν δὲ τῆς
βασκανίας, τήν ὁποίαν εἰς τὰ μέρη ταῦτα πι-
στεύουσι και χριστιανοὶ και τούρκοι άνενδοιά-
στως, οἱ έκλεκτότεροι τῶν ἵππων ἐξάγονται πρὶν
έξημερώσῃ, μήπως ἰδῶν τις τοὺς ὀμματίσῃ (!),
άπαράλλακτα καθὼς πρὸ δεκαοκτώ αἰῶνων ἐλε-
γεν ὁ Οὐριγγίλλιος: Nescio quis teneros oculus
mihi fascinat agnos, ἤτοι: Δέν ἤξέρω τίς ὀ-
φθαλμὸς μοῦ βασκαίνει τὰ τρυφερά άρνία.

ΕΙΣ ΑΝΑΝΩΘΗΣ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Γινώσκειτε πράγμα μάλλον δυσάρεστον και
ὀχληρὸν παρὰ τὸν συντριβόμενον ὑάλινον σω-
λῆνα τῶν λυχνιῶν (lampes); Κατακαίει τις
τὰς χειρὰς του ἵνα συναγάγῃ τὰ συντρίμματα,
τὸ ἔλλύχνιον (φτίλι) καπνίζει, τούτου δ' ἔ-
νεκεν επάναγκες εἶνε νά σβέσωμεν τὸ φῶς και
νά άνάψωμεν άλλο.

Πρὸς άποφυγὴν δὲ τῶν δυσαρέστων τούτων,
ἐμβαπτίζομεν τὸν ὑάλινον σωλῆνα εἰς άγγεῖον
περιέχον ὕδωρ ψυχρὸν. Θέτομεν έπειτα τὸ άγ-
γεῖον τοῦτο ἐπὶ τοῦ πυρός, ἔως οὐ τὸ ὕδωρ
βράσῃ ἐπὶ τινά ὥραν, ὅτε και καταβιβάζομεν
τὸ άγγεῖον. Οἱ οὕτω πως παρασκευαζόμενοι σω-
λῆνες οὐδένα ἔχουσι φόβον μὴ αἰφνης συντριβῶσι.